

ค้นร่องรอยเมืองใต้ดินอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

สำรวจด้วยธรณีเรดาร์รอบเขาสังนอก อุทยานฯ ศรีเทพ พบมีโบราณสถานฝังใต้ดิน

ทั้งในเมืองโบราณอายุกว่าพันปีในประเทศไทย และยังคงหลงเหลือสภาพความเจริญรุ่งเรืองในอดีตให้เราได้ชมและสัมผัสกับคุณค่าอย่างเต็มที่นั่นก็คือเมืองโบราณศรีเทพ ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ หลักฐานที่ค้นพบสะท้อนว่า บริเวณนี้เคยเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ปัจจุบันเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีโบราณสถานสำคัญเรียงรายกันสวยงาม

เมืองได้ถูกหยุดเวลาเอาไว้มานาน แต่เราได้เห็นหลักฐานสำคัญแต่ละยุคสมัย วิถีความเป็นอยู่ผู้คน ความทรงคุณค่าของอาณาจักรโบราณแห่งนี้ผ่านการขุดค้นทางโบราณคดีต่อเนื่อง และดูเหมือนว่ายังสำรวจยังพบความน่าตื่นตาตื่นใจ เมื่อทีมนักวิจัยอนุรักษ์โบราณสถานและผู้เชี่ยวชาญกรมศิลปากร (ศก.) นำเครื่องวัดสนามแม่เหล็กไฟฟ้าและธรณีเรดาร์ สำรวจพื้นที่อุทยานฯ พบร่องรอย ทำให้มีข้อสันนิษฐานใหม่ว่า ยังมีมหานครลับฝังอยู่ใต้พื้นดิน และรอการเปิดเผยให้โลกรับรู้ ข้อมูลนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลสนับสนุนให้เมืองโบราณศรีเทพขึ้นสู่บัญชีมรดกโลกได้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น

ความเชื่อมั่นว่า เมืองโบราณศรีเทพควรค่าแก่การขึ้นบัญชีมรดกโลก ทำให้ล่าสุดคณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบให้ประเทศไทยนำเสนอให้ยูเนสโกพิจารณา โดยไทยจะต้องส่งเอกสารข้อมูลให้ยูเนสโกภายในวันที่ 1 ก.พ.2564 เพื่อให้ทันกับกรอบเวลาการพิจารณาขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลกของยูเนสโก ก่อนหน้านี้เมื่อปี 2562 ไทยได้นำเสนอเมืองโบราณศรีเทพเข้าที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 43 ที่กรุงบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจานพิจารณาแล้ว ซึ่งที่ประชุมมีมติรับรองการขึ้นทะเบียนในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นมรดกโลก (Tentative List)

ในการขับเคลื่อนให้อุทยานฯ ศรีเทพ สู่มรดกโลก ดำเนินการโดยคณะกรรมการมรดกโลกทางวัฒนธรรม ซึ่งขั้นตอนของการศึกษาความเหมาะสมขึ้นบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะเดียวกันทางกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม จัดทำคำของบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่แนวเขตที่ถูกกำหนดให้ครอบคลุมแก่การเป็นแหล่งมรดกโลก พร้อมกับการปรับปรุงผังเมืองโดยรวม

จากข้อมูลของกรมศิลปากรระบุว่า เมืองโบราณศรีเทพมีความเก่าแก่ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์

2,500 ปี และได้ขุดค้นพบโครงกระดูกมนุษย์มีอายุเก่าแก่ถึง 1,800 ปี และยุคทวารวดีที่มีความเก่าแก่ถึง 1,400 ปี นับเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทย เนื่องจากยังเป็นพื้นที่ที่ปรากฏร่องรอยหลักฐาน สะท้อนถึงการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยของมนุษย์นับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีแหล่งอารยธรรมและวัฒนธรรมทวารวดีและเขมรตามลำดับ มีความเจริญรุ่งเรืองถึงกว่า 800 ปีจวบจนทุกวันนี้ นครโบราณแห่งนี้ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของ

ประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์โลก ขั้นตอนการสำรวจและค้นหายังไม่หยุดยั้ง เพื่อให้ได้หลักฐานจากอดีตที่สมบูรณ์ที่สุด ทั้งข้อมูลและหลักฐานที่ค้นพบจะเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำเอกสารขอติตราขึ้นเป็นมรดกโลก นอกจากกรมศิลปากรที่เป็นหัวเรือใหญ่แล้ว คณะวิจัยจากสถาบันต่างๆ ยังเข้ามามีส่วนร่วมช่วยศึกษาสำรวจ รศ.ดร.นรศ. ภู่วโรดม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หัวหน้าคณะวิจัยโครงการ “การสำรวจและประเมินความมั่นคงเพื่อการอนุรักษ์โครงสร้างโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์มรดกโลก ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

เก็บข้อมูลด้วยภาพถ่ายภาคพื้นดินและภาพจากโดรน ใช้ขอขึ้นมรดกโลก

กล่าวว่า อุทยานฯ ศรีเทพเป็นหนึ่งในพื้นที่ศึกษาหลัก งานวิจัยครั้งนี้ โดยนำองค์ความรู้ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากเฟสแรกที่อุทยานฯ พระนครศรีอยุธยา มาผนวกกับการวิจัยเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานทางวิศวกรรมสำหรับขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก

“ผมคาดว่าคณะนักวิจัยสำรวจภาคสนาม รวบรวมข้อมูลเชิงโครงสร้างในสภาพปัจจุบันของโบราณสถานที่สำคัญของอุทยานฯ ได้ผลการบันทึกภาพดิจิทัลจากการถ่ายภาพภาคพื้นดิน และถ่ายภาพมุมสูงโดยโดรน ข้อมูลจะไปประมวลเป็นรูปทรง 3 มิติของโบราณสถาน รวมถึงเก็บข้อมูลตำแหน่งและขนาดของร่องรอยปัจจุบัน ซึ่ง

จะใช้เป็นข้อมูลวางแผนบำรุงรักษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป เราพบชั้นดินบริเวณโดยรอบปราสาทฤๅษีที่เอียงตัวทางด้านข้าง ต้องประเมินสาเหตุ รวมถึงแนวทางการปรับปรุงให้โครงสร้างมั่นคง” รศ.ดร.นครกล่าว

โบราณสถานหลัก 4 แห่งที่สำรวจ ได้แก่ ปราสาทศรีเทพ ปราสาทฤๅษี เขาค้างนอก และเขาค้างใน ใช้เทคโนโลยีการสแกนวัตถุ 3 มิติด้วยแสงเลเซอร์เพื่อประเมินเสถียรภาพของโครงสร้าง พร้อมทั้งเป็นฐานข้อมูลติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างโบราณสถานในอนาคต เรื่องนี้ รศ.ดร.สุทัศน์ สีสาทวิวัฒน์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทำภายใต้โครงการ “การใช้ฐานข้อมูลดิจิทัลสำหรับงานวิศวกรรมเพื่อความยั่งยืนในการอนุรักษ์โบราณสถานหรืออาคารโบราณในชุมชน” คณะวิจัยยังได้รวบรวมวัสดุโบราณ และ

วัสดุทดแทน ภายใต้ความอนุเคราะห์จากอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมาทดสอบในห้องปฏิบัติการเพื่อหาสมบัติทางกายภาพและทางกลของวัสดุตัวอย่าง เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และประเมินโครงสร้างให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ สำนักศิลปากรในเขตพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงสามารถนำองค์ความรู้และฐานข้อมูลที่ได้รับจากการถ่ายทอดจากโครงการของเหล่านักวิจัยไปต่อยอด

ใช้เทคโนโลยีสแกนวัตถุ 3 มิติด้วยแสงเลเซอร์ประเมินเสถียรภาพปราสาทศรีเทพ

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ เมืองโบราณมีอายุเก่าแก่ถึง 1,800 ปี

เพื่อพัฒนาและวางแผนกิจกรรมอนุรักษ์โบราณสถานในพื้นที่ศึกษาถูกต้องตามหลักวิชาการอีกด้วย

การขุดค้นทางโบราณคดีค้นหาความจริง ซึ่งจะช่วยเหลือเมื่อก้าวสู่มรดกโลก โดยมี ผศ.ดร.ภาสกร ปนานนท์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหัวหน้า โครงการการประยุกต์ใช้การสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อสนับสนุนการบูรณาการปฏิสังขรณ์โบราณสถานและการขุดค้นทางโบราณคดี ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากกรมศิลปากร เข้าสำรวจธรณีฟิสิกส์แบบผสมผสานด้วยวิธีการวัดสนามแม่เหล็กไฟฟ้าและธรณีเรดาร์บริเวณพื้นที่รอบๆ เขาค้างนอก อุทยานฯ ศรีเทพ ซึ่งคณะนักสำรวจได้พบกับความน่าตื่นตะลึง

“เราพบบริเวณที่มีค่าการเหนี่ยวนำไฟฟ้าสูงกว่าปกติ ซึ่งอาจจะมีโครงสร้างโบราณสถานหรือโบราณวัตถุฝังอยู่ข้างใต้ จะนำผลศึกษาที่ได้หารือกับอุทยานฯ ศรีเทพ และกรมศิลปากรเพื่อวางแผนการขุดค้นต่อไป และมอบผลศึกษาที่ได้ให้เป็นงานวิชาการสนับสนุนการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก” ผศ.ดร.ภาสกรมั่นใจผลวิจัยนำต้นตอ จะวิจัยเชิงลึกต่อความคืบหน้าและความเข้มข้นจากหลายภาคส่วนในการสำรวจอุทยานฯ ศรีเทพ แสดงถึงความพร้อมในการเตรียมเอกสารเมืองโบราณเสนอบัญชีรายชื่อมรดกโลกอีกไม่กี่วันนับจากนี้.

เวทีเสวนาพลังครูไทยวิถีใหม่ เน้นปัญญา 3 ฐาน สร้างทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อครูยุคดิจิทัล สำหรับเยาวชนในศตวรรษที่ 21 ตามรอยศาสตร์พระราชา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จัดงานวันครูออนไลน์ ภายใต้หัวข้อ “พลังครูวิถีใหม่ ฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล” จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ “ทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อครูยุคดิจิทัล เรื่องศาสตร์พระราชา” โดยมี ดร.दनัย จันทร์เจ้าฉาย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด และประธานมูลนิธิธรรมดี อาจารย์อรรถพล ธารธรรม นายกมลมาศ นักเรียนเก่า AFS ประเทศไทย ดร.สมณีน ปิ่นเวทาลัย วิทยากรจิตอาสา นักเรียนเก่า AFS ร่วมเสวนา ดำเนินรายการโดย รองศาสตราจารย์อนุชาติ พวงสำลี คณบดี คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พร้อมด้วยนางสาววิภา สักนาพรวิสิฐ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ คุรุสภา ให้การต้อนรับ ณ หอสมุดคุรุสภา

ทั้งนี้ สามารถรับชมได้ทาง www.วันครู.com

และแฟนเพจตามรอยพระราชา แฟนเพจมูลนิธิธรรมดี ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2564 เป็นต้นไป

หยุตตีตรา กลุ่มชาติพันธุ์เป็นจำเลย

ดร.นพ. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ผอ.ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (สมส.) เปิดเผยว่า ขณะนี้สังคมต้องทบทวนมาตรการและแนวทางการพัฒนาของรัฐที่ผ่านมา โดยเฉพาะกับพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะหลายปัญหาได้ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนว่าการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่ได้นำไปสู่การมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ผอ.สมส.กล่าวอีกว่า ดังนั้น ขอเสนอให้มีการทบทวนมุมมองและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ โดยเฉพาะการให้ภาพเหมารวมใน 3 รูปแบบ คือ เป็นผู้ตัดไม้ทำลายป่า เข้าเมืองผิดกฎหมาย ค้ายาเสพติดที่ผูกผลิตซ้ำ จนก่อให้เกิด

ความไม่เข้าใจ นำมาสู่อคติและการประณามกลุ่มชาติพันธุ์ เห็นได้จากสิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ภาครัฐใช้มาตรการทางกฎหมายจัดการปัญหาเพียงอย่างเดียว จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ขณะเดียวกันการนำชาวบ้านมาอยู่อาศัยในพื้นที่แห่งใหม่ก็ไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิต ดังนั้น หากมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนมุมมอง โดยใช้เหตุผลและมุมมองเรา จะทำให้เกิดความเข้าใจกัน กลุ่มชาติพันธุ์ก็ไม่ถูกตีตราเป็นจำเลยสังคมฝ่ายเดียว.

สมส.ดันกฎหมายคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์

ดร.นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ผอ.ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) หรือ สมส. เปิดเผยว่า จากงานเสวนาออนไลน์ เรื่อง “จากกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย ถึงอนาคตกฎหมายคุ้มครองวิถีชาติพันธุ์” จัดโดยสมส. ร่วมกับ The Active และองค์กรภาคีเครือข่าย เมื่อเร็ว ๆ นี้ ตัวแทนจากชุมชนกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย ได้ระบุว่า ชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยต้องเผชิญกับความทุกข์ยากมานานนับ 20 ปี ถูกบังคับโยกย้ายมาอยู่ในพื้นที่แห่งใหม่ที่รัฐจัดไว้ให้ แต่ก็ไม่เพียงพอและไม่สามารถทำกินตามวิถีดั้งเดิมได้ แม้จะมีหน่วยงานเข้ามาพัฒนาให้เป็นมาช้านานได้ แต่ก็ไม่เป็นผล เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นหิน ไม่มีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร หลายครอบครัวต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไปเป็นแรงงานรับจ้างนอกชุมชน เมื่อสถานการณ์โควิด-19 กลับมาระบาดอีกรอบ จึงซ้ำเติมความเดือดร้อนและทุกข์ยาก และมีความพยายามที่จะนำเสนอปัญหา ขึ้นข้อเรียกร้องต่อหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยตลอด แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านได้ ซึ่งในการแก้ไขปัญหาจึงมีการเสนอให้ยุติการใช้ความ

รุนแรงในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับชาวกะเหรี่ยงที่เดินทางกลับไปถิ่นที่อยู่เดิม และให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ขึ้นมาทำหน้าที่ศึกษาข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อเสนอทางออก

ผอ.สมส.กล่าวต่อไปว่า นอกจากนี้ สมส.ได้เร่งผลักดันกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ โดยสมส.เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ รวมถึงร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งมีคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ สภาผู้แทนราษฎร กำลังดำเนินการพิจารณารายละเอียด และร่าง พ.ร.บ.สภาชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งเป็นร่างของภาคประชาชน อยู่ระหว่างการรวบรวมรายชื่อ 10,000 รายชื่อ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้พิจารณา ร่วมกันต่อไป โดยการจัดทำกฎหมายทั้ง 3 ฉบับนั้น ถือเป็นความหวังที่จะทำให้เกิดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม ขณะเดียวกันก็เป็นการเปิดพื้นที่ที่มีกลไกในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์.